

Yanni

Lärarhandledning av
Pär Sahlin

NATUR &
KULTUR

NORA KHALIL

Lärarhandledning till *Yani* Av Pär Sahlin

Det här är en lärarhandledning till boken *Yani* av författaren Nora Khalil, utgiven av bokförlaget Natur & Kultur. I lärarhandledningen finns tankar, idéer och förslag på hur du kan arbeta med boken tillsammans med dina elever.

Om boken

Yani är en utvecklingsroman om Rayan och hans vänner som bor i Botkyrka och går i nionde klass. När en av Rayans bästa vänner, Amir, får ett utvisningsbeslut bestämmer sig ungdomarna, tillsammans med fritidsledaren Sebbe, för att ändra på Migrationsverkets beslut. *Yani* är en kollektivroman om ungdomar från "orten", en plats som i medierna ofta förknippas med våld, drogproblem och gängkriminalitet. I *Yani* skildrar Nora Khalil stark vänskap, mellanförskap, saknad, sorg och samhörighet med varm humor och träffsäker samhällskritik.

Samtala om läsningen

Att låta eleverna samtala om boken före, under och efter läsningen fungerar som ett stöd för dem att förstå och leva sig in i det de läser. Samtalen kan röra allt från handlingen, karaktärerna och miljöerna till språket och berättartekniska drag. I samtalen får eleverna möjlighet att reflektera och fördjupa sina tankar och känslor som läsningen väcker. I boken finns flera teman att arbeta med, exempelvis utan- och mellanförskap, kulturkrockar, skola, vänskap och feminism.

Använd dig gärna av samtalsmodeller som uppmuntrar eleverna att våga prata och delge sina tankar, till exempel EPA-modellen där eleverna först funderar *Enskilt*, sedan i *Par* för att därefter diskutera gemensamt med *Alla*.

Före läsningen

Här nedan följer förslag på uppgifter att göra före läsningen.

Titta på omslaget

Låt eleverna titta på omslaget och läsa baksidestexten.

1. Vad heter författaren som har skrivit boken?
2. Vad tror du att titeln *Yani* syftar på?
3. Vad föreställer omslaget? Vilka tror du att personerna på omslaget är?
4. Vad får du veta i baksidestexten?
5. Vad tror du kommer att hända i boken?

Under läsningen

Här nedan följer förslag på uppgifter och frågor att arbeta med under läsningen. Samtala gemensamt eller låt eleverna besvara uppgifterna och frågorna på egen hand.

Kapitel 1- 5, s. 5 – 26

Arbeta med uppgifterna och frågorna om kapitlens innehåll, personer, miljöer och språk.

Innehåll

1. Varför lyder inte Amir när Per säger åt honom att inte använda mobiltelefonen under lektionen?
2. Varför tycker Rayan så mycket om Sebbe?
3. Varför behövs feminismen, enligt Wahida?

4. Vad anser Sebbe kommer krävas av ungdomarna för att de ska lyckas få Migrationsverket att ändra sig? Varför tror du att han säger så?
5. Fanns det något i texten som du kände igen dig i? Vad, i så fall?
6. Vad tror du kommer att hända längre fram i boken?

Personer

7. Sebbe är en vuxen person som ungdomarna gillar. Varför tror du att han är så omtyckt?
8. Ungdomarna driver med Sussie från Socialtjänsten. Varför gör de det?

Miljö

9. Var någonstans utspelar sig boken?
10. Rayan beskriver området där han bor både positivt och negativt. Ge några exempel på detta.
11. Rayan är ironisk när han säger att ”Fritidsgården låg fett nära centrum. Säkert för att aina skulle kunna spana på oss samtidigt som de vaktade orten.” (s. 13) Utifrån det han säger, vilken syn menar han att samhället har på orten och de ungdomar som bor där?

Språk

11. Hur använder Rayan ordet *cok*? Ge några exempel från texten.
12. Hur är en person som har *pondus*? (s. 25)
13. Hur är en *driftig entreprenör*? (s.26)

Kapitel 6 – 10, s. 27 – 53

Arbeta med uppgifterna och frågorna om kapitlens innehåll, personer och språk.

Innehåll

1. Varför tror du att Rayan skriver sitt ”kändisbrev” till Zlatan?
2. Hur lyckas killarna till slut lösa uppgiften att köpa vegansk tårta

till Helena?

3. Amal säger att killarna ”tror att vi är deras slavar som fixar allt åt dem”. (s. 49) Vad menar hon?
4. Hur har det gått med instagramkampanjen för Amir så här långt?
5. Fanns det något i texten som du kände igen dig i? Vad, i så fall?
6. Vad tror du kommer att hända längre fram i boken?

Personer

7. Vad tycker Rayan om sin lärare Helena? Varför tror du att han tycker så?
8. Varför gillar inte Rayan läraren Eva? Ge exempel från texten.
9. Hur ska en drömtjej/drömkille vara, enligt Wahida och Rayan?
10. Vad tycker Rayan om Wahida? Hur märks det i texten?

Språk

11. Varför tycker Rayan att Amir bor hos den ”roligaste familjen?” (s. 29)
12. Vad menar Rayan när han säger ”Shunon läste två meningar på Wikipedia och trodde att han var Einstein?” (s. 47)

Kapitel 11 – 15, s. 54 – 74

Arbeta med uppgifterna och frågorna om kapitlens innehåll, personer och språk.

1. Hur märks det att ungdomarna inte är vana vid att åka skidor?
2. Varför skriver Sebba att ”Amir har som vision att bli civilingenjör?” (s. 61) Hur reagerar ungdomarna på Sebbes text?
3. Hur visar sig polisbrutaliteten i orten, enligt Rayan?
4. Varför lyckas klassen inte enas om ett sätt att samla in pengar till klassresan?
5. Fanns det något i texten som du kände igen dig i? Vad, i så fall?
6. Vad tror du kommer att hända längre fram i boken?

Personer

7. Hur länge har Caspian och Rayan känt varandra? På vilket sätt är de både lika och olika varandra?
8. Amir vill inte prata om utvisningsbeslutet. Hur tror du att han mår?
9. Hur hanterar Rayan sin oro för Amir?

Språk

10. Förklara de kursiverade orden i meningarna här nedan:
  - a. "Amir var bara tyst. Hur kunde han verka så *obrydd*." (s. 60)
  - b. "Han fick äta hur mycket han ville. Det var riktigt *gähda*." (s. 67)

Kapitel 16 – 19, s. 75 – 96

Arbeta med uppgifterna och frågorna om kapitlens innehåll, personer och språk.

Innehåll

1. Vad har hänt med Wahidas bror?
2. Varför tycker Caspian att det är en bra idé att Amir ska säga att han är gay? Vad tycker Amir om den idén?
3. Vad är det för plan Rayans faster har för sina två yngsta döttrar? Vad tycker Rayan om det?
4. Vad tror du Wahida menar när hon i sin dagbok skriver "När av-humanisering blivit till en sport och domaren inte hänger med, då är det inte konstigt att vi springer offside"? (s. 94)
5. Fanns det något i texten som du kände igen dig i? Vad, i så fall?
6. Vad tror du kommer att hända längre fram i boken?

Personer

7. Rayan visar på olika sätt att han bryr sig om Wahida. Ge exempel från texten.

Kapitel 20 – 23 s. 97 – 121

Arbeta med uppgifterna och frågorna om kapitlens innehåll.

Innehåll

1. Varför blir båtturen både en besvikelse och en rolig upplevelse för ungdomarna?
2. Varför kan inte Rayan förstå hur Migrationsverket kan göra som de gör mot Amir? Vad är det enda fel som Amir har gjort, enligt Rayan?
3. Hur är typisk svensk mat, enligt ungdomarna?
4. Vad menar Rayan när han säger att ”utan invandring hade bara halva Caspian varit i salen”? (s. 114)
5. På vilket sätt har Eva kanske rätt i att de behöver lära sig att skriva artiklar och argumenterande texter? Vem skriver mejlet till slut?
6. Fanns det något i texten som du kände igen dig i? Vad, i så fall?
7. Vad tror du kommer att hända längre fram i boken?

Språk

8. Vad betyder ordet ”privilegierad”? (s. 105)

Kapitel 24 – 28, s. 122 – 147

Arbeta med uppgifterna och frågorna om kapitlens innehåll.

Innehåll

1. Vad menar Rayan när han säger att det inte är Wahidas fel, utan samhällets, att hennes bror är död?
2. Vad menar Wahida när hon vill att Rayan ska ta hand om sina grabbar?
3. Varför säger idrottsvikarien att de inte ska ”gola ner henne”?
4. När Amir till slut börjar tala, är han mycket kritisk till hur han och andra invandrare blir behandlade. Ge exempel från texten.
5. Fanns det något i texten som du kände igen dig i? Vad, i så fall?
6. Vad tror du kommer att hända längre fram i boken?

Kapitel 29 – 38, s. 148 – 172

Arbeta med uppgifterna och frågorna om kapitlens innehåll och personer.

Innehåll

1. Vad bestämmer sig klassen för att göra med pengarna som de har samlat in?
2. Vad menar Rayan när han frågar sig varför ett ”papper kan väga så tungt”?
3. Hur dog Rayans mamma?
4. Varför blir inte videosamtalet med Amir som de har tänkt sig?
5. Fanns det något i texten som du kände igen dig i? Vad, i så fall?
6. Vad tror du kommer att hända längre fram i boken?

Personer

7. Vilken betydelse har Rayans mamma i hans liv? Ge exempel från texten.

Kapitel 39 – 45, s. 173 – 198

Arbeta med uppgifterna och frågorna om kapitlens innehåll.

Innehåll

1. Hur reagerar Wahida på kommentaren att ”kärlek börjar alltid med bråk”?
2. Hur lyckades Amir undkomma bomben?
3. Varför är det ovanligt att Wahida har klänning på sig?
4. Varför går Rayan till sin mammas grav efter skolavslutningen?
5. Varför googlar Wahida upp avståndet mellan Alby och Skärholmen?
6. Varför tror du att Wahida vill åka med Rayan till Klockeriet?

Efter läsningen

Efter läsningen passar det bra att ha ett avslutande boksamtal. Här nedan finns också förslag på kreativa övningar att göra i anslutning till boken.

Boksamtal

Samtala utifrån nedanstående frågor.

1. Hur tror du att det kommer att gå för Rayan och hans vänner i framtiden?
2. På vilket sätt är titeln *Yani* passande för bokens handling? Om du fick välja en annan titel, vilken skulle du då välja? Varför?
3. Vilken person skulle du helst vilja vara i berättelsen? Berätta varför.
4. Vilken person i berättelsen tyckte du mest om? Berätta varför.
5. Finns det något eller någon i boken som du känner igen dig i? Ge exempel.
6. Hur skulle du ha gjort om en klasskamrat hade fått ett utvisningsbeslut?
7. Sebbe och fritidsgården är en viktig plats för ungdomarna i boken. Har du någon person eller plats som betyder mycket för dig?
8. Boken skildrar förorten på ett annat sätt än den brukar beskrivas i medierna, där det ofta fokuseras på problem, våld och gängkriminalitet. Vilka faror ser du med mediernas rapportering av förorten? Hur kan en bok som *Yani* hjälpa till att visa upp en annan, mer nyanserad bild?
9. På vilka sätt påminner boken om andra böcker, filmer, spel som du har läst eller sett?

Kreativa uppgifter

Under och efter läsningen passar det att göra olika kreativa uppgifter som kan kopplas till boken. Här nedan finns förslag på sådana uppgifter.

Brev till en kändis

Inspireras av Rayans brev till Zlatan (s. 36–38) och skriv ett eget brev till en valfri kändis. Det kan till exempel vara en politiker, en artist eller idrottsstjärna. Vilka frågor vill du ställa till personen? Vad vill du berätta om dig själv?

Platsen där jag bor

Läs några av de avsnitt där Rayan beskriver bostadsområdet där han bor, till exempel sidan 15. Inspireras och berätta om det område du lever i. Hur ser det ut där du bor? Bor dina vänner i området? Vad brukar ni göra? Vad är det bästa och sämsta med att bo i ditt område? Vilka drömmar och önskningar har du om ditt område?

Med humorn och språket som vapen

Nora Khalil använder humorn och språket för att på ett nyanserat sätt beskriva ungdomarna och deras liv i Botkyrka. Här nedan följer ett par citat från boken där Khalil använder sig av liknelser för att beskriva:

Umeå var en plats som var lika död som hennes humor (s. 8)

Vi kände oss som åsnor som vandrat genom en hel öken när vi bara tagit oss från caféet till skidbacken. (s.54)

Amal var lika låst som en snål persons kassaskåp. (s.55)

Jag skrek som en guzz som var på Justin Biebers konsert. (s. 153)

Alla var cok stela som lyktstolpar utan ljus. (s. 184)

Inspireras av Khalils språk och skriv egna liknelser och beskrivningar.

Yani är skriven av Nora Khalil.

Mer information finns på Natur och Kulturs hemsida:

<https://www.nok.se/titlar/allmanlitteratur-barn-och-ungdom/yani/>